

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΤΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Αθήνα, 1.12.2020
Αρ. πρωτ.: 443 582/2020

**Αριθμός Γνωμοδότησης 177/2020
(Ατομική)**

Αριθ. πρωτ. ερωτήματος : Το υπ' αριθ. 49827/13.7.2020 έγγραφο του Προέδρου του Τμήματος Ηλεκτρολόγων και Ηλεκτρονικών Μηχανικών της Σχολής Μηχανικών του Πανεπιστημίου Δυτ.Αττικής, που διαβιβάστηκε στο Δικαστικό Γραφείο με την από 14.7.2020 (αριθ.πρωτ. 50477/14.7.2020) επισημειωτική πράξη του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής..

Περίληψη Ερωτήματος : Εάν μπορεί η επί τριετία κατοχή θέσης Προϊσταμένου του Τμήματος Ηλεκτρολογίας του τέως Τ.Ε.Ι Λαμίας να θεωρηθεί ως προσόν για την εκλογή σε θέση Καθηγητή α' βαθμίδας, ισοδύναμο με το απαιτούμενο από τη διάταξη του άρθρου 19 παρ.1 περ.β' υποπερ.γγ' στ.iii του ν.4009/2011 (Α'195) προσόν, της επί τριετία διεύθυνσης αναγνωρισμένου Ερευνητικού Ινστιτούτου ή της επί τριετία θητείας σε διευθυντική θέση Διεθνών ή Ευρωπαϊκών Οργανισμών.

...../.....

Ιστορικό

Στο παραπάνω έγγραφο ερώτημα της υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1. Σε διαδικασία εκλογής για εξέλιξη σε Καθηγητή α' βαθμίδας στο Τμήμα Ηλεκτρολογίας και Ηλεκτρονικών Μηχανικών της Σχολής Μηχανικών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (εφεξής Π.Α.Δ.Α) η εισηγητική επιτροπή, αναφορικά με συγκεκριμένο υποψήφιο, πρότεινε ότι πληρούσε μεταξύ άλλων το προβλεπόμενο από τη διάταξη του άρθρου 19 παρ.1 περ.β' υποπερ.γγ'

στ.iii του ν.4009/2011 (Α'195) προσόν, διότι επί τριετία και δη από 1.9.2000 μέχρι 31.8.2003 ήταν Προϊστάμενος του Τμήματος Ηλεκτρολογίας της Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών του Τ.Ε.Ι Λαμίας.

2. Σύμφωνα με το σκεπτικό της εισηγητικής επιτροπής το Τμήμα Ηλεκτρολογίας μπορεί να ενταχθεί στην κατηγορία Ερευνητικών Ινστιτούτων ή Ευρωπαϊκών Οργανισμών, διότι σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο των Τ.Ε.Ι (ν.1404/1983), όπως ίσχυε μέχρι την κατάργησή του, τα Τ.Ε.Ι συνεργάζονταν μεταξύ τους ή με άλλα εκπαιδευτικά ή τεχνολογικά Ιδρύματα ή φορείς ή Υπηρεσίες του εσωτερικού ή του Εξωτερικού για την επίτευξη της αποστολής τους, β) παίρναν μέρος σε ερευνητικά προγράμματα πάνω σε θέματα εφαρμογής της Τεχνολογίας και γ) διεξήγαγαν κυρίως εφαρμοσμένη και τεχνολογική έρευνα. Συνακόλουθα κατά διασταλτική ερμηνεία της διάταξης η επί τριετία θέση Προϊσταμένου Τμήματος του τέως Τ.Ε.Ι Λαμίας είναι ισοδύναμη με την επί τριετία θέση Διευθυντού Ερευνητικού Ινστιτούτου ή κατοχή διευθυντικής θέσης σε Ευρωπαϊκό Οργανισμό.

3. Κατά τη διεξαχθείσα ενώπιον του Εκλεκτορικού Σώματος συζήτηση διατυπώθηκαν από τους Εκλέκτορες απόψεις υπέρ και κατά της ως άνω πρότασης και τελικά μετά από διεξοδική συζήτηση κρίθηκε ότι θα πρέπει να αναβληθεί η λήψη απόφασης, προκειμένου να διατυπωθεί ερώτημα στη Νομική Υπηρεσία του Π.Α.Δ.Α., για την ερμηνεία της ως άνω διάταξης.

4. Κατόπιν αυτού τέθηκε στο Γραφείο μας από τον Πρόεδρο του Τμήματος, μέσω του Πρύτανη του Π.Α.Δ.Α, με την από 14.7.2020 επισημειωτική πράξη του τελευταίου, το ανωτέρω ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

5. Στο άρθρο 16 παρ.1, 5, 6 και 7 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζεται ότι: «1. Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες, η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Η ακαδημαϊκή ελευθερία και η ελευθερία της διδασκαλίας δεν απαλλάσσουν από το καθήκον της υπακοής στο Σύνταγμα. 2. Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους και έχει σκοπό την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων, την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης και τη διάπλασή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες. 3... 4... 5. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά

τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους... 6. Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί. Το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό τους επιτελεί επίσης δημόσιο λειτούργημα, με τις προϋποθέσεις που νόμος ορίζει.7 Η επαγγελματική και κάθε άλλη ειδική εκπαίδευση παρέχεται από το Κράτος και με σχολές ανώτερης βαθμίδας για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο από τρία χρόνια, όπως προβλέπεται ειδικότερα από το νόμο, που ορίζει και τα επαγγελματικά δικαιώματα όσων αποφοιτούν από τις σχολές αυτές. 8. ... 9.».

6. Στη διάταξη του άρθρου 1 του ν.1404/1983 «Δομή Λειτουργία Τ.Ε.Ι.» (ΦΕΚ Α'173), όπως ίσχυε προ της κατάργησής της με το με το άρθρο 81 παρ.4 του ν.4009/2011 (ΦΕΚ Α' 195), με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων των άρθρων 76 έως και 80 του αυτού νόμου, οριζόταν ότι: «1. *Ιδρύονται Τεχνολογικά εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.), τα οποία ανήκουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τα Τ.Ε.Ι. είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, πλήρως αυτοδιοικούμενα, σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 5 του Συντάγματος. Η οργάνωση και η λειτουργία τους διέπονται από τις διατάξεις του νόμου, ενώ ειδικότερα θέματα ρυθμίζονται με τον εσωτερικό κανονισμό κάθε Τ.Ε.Ι.*¹. 2. Τα Τ.Ε.Ι. διακρίνονται σαφώς ως προς το ρόλο και την κατεύθυνση των ιδίων και των αποφοίτων τους και ως προς το περιεχόμενο και τους τίτλους σπουδών από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) και έχουν ειδικότερα ως αποστολή α) Να παρέχουν θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση, επαρκή για την εφαρμογή επιστημονικών, τεχνολογικών, καλλιτεχνικών ή άλλων γνώσεων και δεξιοτήτων στο επάγγελμα. β) Να συμβάλλουν στη δημιουργία υπεύθυνων πολιτών, ικανών να συνεισφέρουν ως στελέχη εφαρμογής στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού, στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας. γ) Να υλοποιήσουν το δικαίωμα δωρεάν παιδείας κάθε έλληνα πολίτη, ανάλογα με τις κλίσεις του και με όσα προβλέπουν οι σχετικοί νόμοι. 3. Στα πλαίσια της αποστολής τους τα Τ.Ε.Ι.: α) ...β)....γ) γ) Συνεργάζονται μεταξύ τους ή με άλλα εκπαιδευτικά ή τεχνολογικά ιδρύματα η

¹ Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ.1 αντικαταστάθηκαν ως άνω με το άρθρο 5 παρ.8 του ν.2916/2001 (ΦΕΚ Α' 114).

φορείς ή υπηρεσίες του εσωτερικού ή του εξωτερικού για την επίτευξη της αποστολής τους. δ) ... ε) ...στ)... ζ) Παίρνουν μέρος σε ερευνητικά προγράμματα πάνω σε θέματα εφαρμογής της τεχνολογίας.».

7. Στη διάταξη του άρθρου 1 παρ.2 του ν.2916/2001 (ΦΕΚ Α'114), όπως ίσχυε προ της κατάργησης επιμέρους διατάξεων της με το άρθρο 81 παρ.20 του ν.4009/2011 (ΦΕΚ Α' 195), με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων των άρθρων 76 έως και 80 του αυτού νόμου, οριζόταν ότι: «...2.α).. β) Τα Ιδρύματα του τεχνολογικού τομέα δίνουν έμφαση στην εκπαίδευση στελεχών εφαρμογών υψηλής ποιοτικής στάθμης, τα οποία, με τη θεωρητική και εφαρμοσμένη επιστημονική κατάρτισή τους: αα) Αποτελούν συνδετικό κρίκο μεταξύ γνώσης και εφαρμογής, αναπτύσσοντας την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών και των τεχνών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία. ββ) Μεταφέρουν, χρησιμοποιούν και προάγουν σύγχρονη τεχνολογία, καθώς επίσης και μεθόδους, πρακτικές και τεχνικές στο χώρο των εφαρμογών. Στο πλαίσιο αυτό, τα Ιδρύματα του τεχνολογικού τομέα συνδυάζουν την ανάπτυξη του κατάλληλου θεωρητικού υπόβαθρου σπουδών με υψηλού επιπέδου εργαστηριακή και πρακτική άσκηση, ενώ παράλληλα διεξάγουν κυρίως εφαρμοσμένη και τεχνολογική έρευνα, όπως εκάστοτε ορίζεται αυτή και αναπτύσσουν τεχνογνωσία και καινοτομίες στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία».

8.Στις διατάξεις των άρθρων 1, όπως ίσχυε προ της κατάργησής του με το άρθρο 88 παρ.β'του ν.4485/2017 (Α'114), 16, 19 και 31 του ν.4009/2011 (ΦΕΚ Α'195) «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων», όπως ισχύουν σήμερα, ορίζονται τα ακόλουθα::

Άρθρο 1: « 1. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.). Τα Α.Ε.Ι. είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενα. Η εποπτεία του κράτους ασκείται από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16 του Συντάγματος και τον παρόντα νόμο. 2. Η ανώτατη εκπαίδευση αποτελείται από δύο παράλληλους τομείς: α) τον πανεπιστημιακό τομέα, που περιλαμβάνει τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, τα οποία στο εξής αναφέρονται ως «Πανεπιστήμια» και β) τον τεχνολογικό τομέα, που περιλαμβάνει τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά

Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) και την Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.), τα οποία στο εξής αναφέρονται ως «Τ.Ε.Ι.». 3. Τα ιδρύματα των δύο τομέων της ανώτατης εκπαίδευσης λειτουργούν παράλληλα, με διακριτή φυσιογνωμία, σκοπό και αποστολή, που διαφοροποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τα Πανεπιστήμια και τα Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα.²

Άρθρο 16 : «1. Το διδακτικό και ερευνητικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται από τους Καθηγητές οι οποίοι διακρίνονται σε Καθηγητές πρώτης βαθμίδας (Καθηγητές), αναπληρωτές Καθηγητές και επίκουρους Καθηγητές. Ως Διδακτικό έργο νοείται αυτό που ορίζεται στο άρθρο 31, ενώ το ερευνητικό έργο περιλαμβάνει ιδίως τη βασική ή εφαρμοσμένη έρευνα, την καθοδήγηση διπλωματικών εργασιών, μεταπτυχιακών διπλωμάτων και διδακτορικών διατριβών και συμμετοχή σε συνέδρια και ερευνητικά σεμινάρια.».

Άρθρο 19³ : « 1.α...β) Για τα προσόντα εκλογής των μελών Δ.Ε.Π. των Α.Ε.Ι. ισχύουν, επιπλέον της περίπτωσης α' τα εξής: αα) ...ββ).... γγ) Για την εκλογή σε θέση Καθηγητή α βαθμίδας απαιτούνται: i) Εξι (6) έτη τουλάχιστον: αυτοδύναμης διδασκαλίας, μετά την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος στο γνωστικό αντικείμενο του Τομέα, με τεκμηριωμένη συμβολή στη διαμόρφωση και διδασκαλία της ύλης δύο τουλάχιστον μαθημάτων ή εργασίας σε αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα της χώρας ή της αλλοδαπής ή αναγνωρισμένου επαγγελματικού έργου σε σχετικό επιστημονικό πεδίο. Το χρονικό διάστημα των έξι (6) ετών μπορεί να κατανέμεται συνδυαστικά στις ανωτέρω δραστηριότητες, οι οποίες σε κάθε περίπτωση είναι αντίστοιχες με το επιστημονικό επίπεδο και συναφείς με το γνωστικό πεδίο της θέσης που προκηρύσσεται. ii) Πρωτότυπες δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά

² Ήδη στη διάταξη του άρθρου 1 του ν.4485/2017 (ΦΕΚ Α'τ.114/4.8.2017) ορίστηκε ότι : 1. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.). Τα Α.Ε.Ι.είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενα και τελούν υπό την εποπτεία του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. 2. Η ανώτατη εκπαίδευση αποτελείται από δύο διακριτούς παράλληλους τομείς: α) τον πανεπιστημιακό τομέα, που περιλαμβάνει τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, τα οποία στο εξής αναφέρονται ως «Πανεπιστήμια», β) τον τεχνολογικό τομέα, που περιλαμβάνει τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) και την Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.), τα οποία στο εξής αναφέρονται ως «Τ.Ε.Ι.».

³ Το ως άνω άρθρο 19 του ν.4009/2011, τροποποιήθηκε με την παρ.13 του άρθρου 34 ν.4115/2013 (ΦΕΚ Α'24/30.1.2013), την παρ.2 του άρθρου 39 ν.4186/2013 (ΦΕΚ Α'193/17.9.2013), αντικαταστάθηκε με την παρ.1 του άρθρου 70 του ν. 4386/2016 (ΦΕΚ Α'83/11.5.2016), το άρθρο τέταρτο του ν.4405/2016 (ΦΕΚ Α'129/13.7.2016) και τις παρ.2 και 3 του άρθρου 30 του ν. 4452/2017 (ΦΕΚ Α'17/15.2.2017) και αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 9 του ν.4521/2018 (Α'38)..

αναγνωρισμένου κύρους, από τις οποίες ένας αριθμός πρέπει να είναι αυτοδύναμος ή πρωτότυπες επιστημονικές μονογραφίες, εξαιρουμένων των αυτοεκδόσεων. iii) Διδακτική εμπειρία μεταπτυχιακών σπουδών συνιστάμενη στη διδασκαλία επί τριετία, τουλάχιστον, σε Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών Α.Ε.Ι. της χώρας ή της αλλοδαπής ή επίβλεψη, με την ιδιότητα του επιβλέποντος, μίας τουλάχιστον διδακτορικής διατριβής που έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς, από την έναρξη μέχρι την περαίωσή της ή συμμετοχή σε τριμελείς συμβουλευτικές επιτροπές δύο τουλάχιστον διδακτορικών διατριβών που έχουν ολοκληρωθεί επιτυχώς, από την έναρξη μέχρι την περαίωσή τους ή διεύθυνση επί τριετία, τουλάχιστον, αναγνωρισμένων Ερευνητικών Ινστιτούτων ή τριετής τουλάχιστον θητεία σε διευθυντική θέση Διεθνών ή Ευρωπαϊκών Οργανισμών ή, προκειμένου περί υποψηφίων καθηγητών των Ιατρικών Σχολών, η κλινική ή κλινικοεργαστηριακή διεύθυνση επί πέντε (5) τουλάχιστον έτη σε Πανεπιστημιακά νοσοκομεία ή νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ.. Για την εκλογή συνεκτιμάται κατά πόσο το συνολικό ερευνητικό έργο του υποψηφίου έχει αναγνωριστεί από την επιστημονική κοινότητα.....».

Άρθρο 31: « Το Διδακτικό έργο κατανέμεται σε εξαμηνιαία μαθήματα. Ως Διδακτικό έργο θεωρείται: α) η αυτοτελής διδασκαλία ενός μαθήματος, β) η αυτοτελής διδασκαλία μαθημάτων εμβάθυνσης σε μικρές ομάδες φοιτητών, γ) οι εργαστηριακές και κλινικές ασκήσεις και η εν γένει πρακτική εξάσκηση των φοιτητών, δ) η επίβλεψη εργασιών ή διπλωματικών εργασιών και ε) η οργάνωση σεμιναρίων ή άλλων ανάλογων δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην εμπέδωση των γνώσεων των φοιτητών.».

9. Στο άρθρο 1 του ν.4521/2018 «Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 38) ορίζονται τα ακόλουθα: «Ίδρυση Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. 1. Ιδρύεται από την έναρξη ισχύος του παρόντος, το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενο, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Συντάγματος και την περίπτωση α της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4485/2017 (Α 114), με έδρα το Αιγάλεω. Το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Πειραιά (Τ.Ε.Ι. Πειραιά), με έδρα τον Πειραιά, και το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Αθηνών (Τ.Ε.Ι. Αθηνών), με έδρα το Αιγάλεω, συγχωνεύονται διά απορροφήσεως από το

Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, αυτοδικαίως από την ίδρυσή του, χωρίς άλλη διαδικασία και κατά παρέκκλιση κάθε άλλης ισχύουσας διάταξης»⁴.

Ανάλυση-Ερμηνεία Διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα Υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

10.Με τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις κατοχυρώνεται η ελεύθερη ανάπτυξη της επιστήμης, ως θεμελιώδης σκοπός του Κράτους, και καθορίζονται οι βασικές προϋποθέσεις και οι αρχές που πρέπει να διέπουν την παροχή της ανώτατης εκπαίδευσης, για την οποία θεσπίζονται συγκεκριμένα οργανωτικά και λειτουργικά πλαίσια, που οριοθετούν τη δράση όχι μόνο της διοίκησης, αλλά και του κοινού νομοθέτη, κατά τη ρύθμιση από αυτόν των σχετικών θεμάτων. Κατά την έννοια των συνταγματικών αυτών διατάξεων, η ανώτατη εκπαίδευση, σκοπός της οποίας είναι η προαγωγή και μετάδοση της επιστημονικής γνώσης με την έρευνα και τη διδασκαλία, παρέχεται από αυτοτελή ιδρύματα, που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σύμφωνα αφενός με την αρχή της ακαδημαϊκής ελευθερίας και αφετέρου την αρχή της πλήρους αυτοδιοίκησης των ιδρυμάτων αυτών. Ειδικότερα, η αρχή της ακαδημαϊκής ελευθερίας εγγυάται την αδέσμευτη επιστημονική σκέψη, έρευνα και διδασκαλία, αποτελεί δε ατομικό δικαίωμα του πανεπιστημιακού ερευνητή ή διδασκάλου, ασκούμενο ως οργανωμένη δραστηριότητα, στο πλαίσιο της λειτουργίας των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (πρβλ. ΣτΕ 41/2013 Ολομ., 2786- 2798/1984 Ολομ., 982/2012, 2303/2011 επταμ, 338/2011 επταμ, 1672/2009, 411/2008 επταμ).

⁴ Σταδιακά με μεταγενέστερους νόμους και τα υπόλοιπα Τ.Ε.Ι της χώρας εντάχθηκαν σε υφιστάμενα ή νεοϊδρυόμενα Πανεπιστήμια (ν.4559/2018 (Παν/μιο Ιωαννίνων, άρθρα 4 παρ. 4 εδαφ. ε και 10 / Ιόνιο Παν/μιο, άρθρα 12 παρ. 4 εδαφ. ε και 10), ν.4589/2019 (Παν/μιο Θεσσαλίας, άρθρα 3 παρ. 2 εδαφ. δ και 5 παρ. 2 / Γεωπονικό Παν/μιο, άρθρα 9 παρ. 3 εδαφ. δ και 11 παρ. 2) και ν.4610/2019 (Διεθνές Παν/μιο Ελλάδας, άρθρα 8 παρ. 3 εδαφ. δ και 10 παρ. 2 / Παν/μιο Δυτικής Μακεδονίας άρθρα 18 παρ. 4 εδαφ. δ και 20 παρ. 2 / Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, άρθρα 28 παρ. 4 εδαφ. 2 και 30 παρ. 2 / Παν/μιο Πατρών, άρθρα 40 παρ. 4 εδαφ. δ και 42 παρ. 2 / Παν/μιο Πελοποννήσου, άρθρα 50 παρ. 3 εδαφ. δ και 52 παρ. 2).

11. Με το ν. 1404/1983 καταργήθηκαν τα Κ.Α.Τ.Ε.Ε., τα οποία συγκροτούσαν ανώτερες Τεχνικές και Επαγγελματικές Σχολές και ιδρύθηκαν τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.), τα οποία οργανώθηκαν ως σχολές της προβλεπόμενης από το άρθρο 16 παρ. 7 του Συντάγματος ανώτερης επαγγελματικής εκπαίδευσης⁵. Στο άρθρο 15 ορίστηκε ότι το κύριο διδακτικό έργο ασκείται από το εκπαιδευτικό προσωπικό (Ε.Π.), το οποίο ανήκει σε μία από τις βαθμίδες: καθηγητών, επικούρων καθηγητών ή καθηγητών εφαρμογών και προβλέφθηκαν τα προσόντα για την εκλογή στις ανωτέρω βαθμίδες. Κατά πάγια νομολογία, τα μέλη Ε.Π. των ΤΕΙ όλων των βαθμίδων (προ του ν. 2916/2001) ήταν μη ανώτατοι υπάλληλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου⁶.

10. Ακολούθως, με το ν. 2916/2001 (Α' 114) τα Τ.Ε.Ι. ως «σχολές ανώτερης βαθμίδας» καταργήθηκαν, ταυτόχρονα δε ιδρύθηκαν, με την ίδια ονομασία, ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Κατά το άρθρο 1 του ν. 2916/2001 η ανώτατη εκπαίδευση αποτελείται αφενός μεν από τον πανεπιστημιακό τομέα, αφετέρου δε τον τεχνολογικό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα ιδρυθέντα με τον εν λόγω νόμο Τ.Ε.Ι. Τα νέα Τ.Ε.Ι. οργανώνονται ως ν.π.δ.δ. πλήρως αυτοδιοικούμενα, κατά το άρθρο 16 παρ. 5 του Συντάγματος, με εκπαιδευτικό προσωπικό αυξημένων προσόντων, που ασκεί το κύριο διδακτικό και ερευνητικό έργο και απολαμβάνει των εγγυήσεων του άρθρου 16 παρ. 6 του Συντάγματος. Για τη στελέχωση των Τ.Ε.Ι. με τις απαραίτητες για τη λειτουργία τους θέσεις κύριου διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού, ο νομοθέτης προέβλεψε τη σύσταση τακτικών θέσεων καθηγητών και την μετατροπή των κενών οργανικών θέσεων καθηγητών και επικούρων καθηγητών των προ του ν. 2916/2001 Τ.Ε.Ι. σε τακτικές θέσεις αναπληρωτών και επικούρων καθηγητών.

11. Περαιτέρω, ο ν. 4009/2011 αναθεώρησε το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την ανώτατη εκπαίδευση και θέσπισε νέους κανόνες οργάνωσης και λειτουργίας των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.). Ειδικότερα, ως προς την διάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης και τη νομική μορφή των Α.Ε.Ι., το άρθρο 1 του Ν. 4009/2011 όριζε ότι η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται από τα Α.Ε.Ι., τα οποία είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου

⁵ βλ. Σ.τ.Ε. 1958/2000, Ολομ. 2719/2003, 7μ. κ.α.

⁶ βλ. Σ.τ.Ε. 523/2010, 495/2008, 3990/2006, 1705/1996, 694/1994, 4128/1990 κ.α.

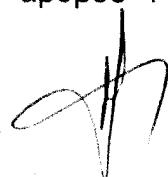
πλήρως αυτοδιοικούμενα και εποπτευόμενα από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (ήδη, Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16 του Συντάγματος και στο νόμο (παρ. 1), ότι η ανώτατη εκπαίδευση αποτελείται από δύο διακριτούς παράλληλους τομείς, τον πανεπιστημιακό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα «Πανεπιστήμια» και τον τεχνολογικό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα «Τ.Ε.Ι.» (παρ. 2), καθώς και ότι τα ιδρύματα των δύο τομέων της ανώτατης εκπαίδευσης λειτουργούν παράλληλα, με διακριτή φυσιογνωμία, σκοπό και αποστολή, που διαφοροποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τα Πανεπιστήμια και τα Τ.Ε.Ι., αντίστοιχα (παρ.3). Σημειωτέον ότι με το άρθρο 88 περ.β΄ του ν.4485/2017 καταργήθηκε το ως άνω άρθρο, ενώ με το άρθρο 1 του ίδιου νόμου επαναλήφθηκε η διατύπωση των παρ.1 και 2 του καταργηθέντος άρθρου. Ως προς το εκπαιδευτικό προσωπικό των Α.Ε.Ι., στο άρθρο 16 του Ν. 4009/2011, ορίζεται, ότι το εκπαιδευτικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται από τους Καθηγητές οι οποίοι διακρίνονται σε Καθηγητές πρώτης βαθμίδας (Καθηγητές) Αναπληρωτές Καθηγητές και Επίκουρους Καθηγητές. Οι Καθηγητές και οι Αναπληρωτές Καθηγητές εκλέγονται ως μόνιμοι, ενώ οι Επίκουροι Καθηγητές εκλέγονται για τετραετή θητεία με δυνατότητα ανανέωσης για άλλη μία θητεία μετά από κρίση, καταργούμενης πλέον της βαθμίδας τόσο του λέκτορα Πανεπιστημίου, όσο και του καθηγητή εφαρμογών των πρώην Τ.Ε.Ι.

12.Μέχρι την αντικατάσταση της παρ.1 περ.β΄ του άρθρου 19 του ν.4009/2011 (Α΄195) με τη παρ. 1 του άρθρου 9 του ν.4521/2018 (Α΄38), για τα προσόντα εκλογής των καθηγητών των Πανεπιστημίων εφαρμόζονταν οι διατάξεις του άρθρου 14 του Ν. 1268/1982 (Α΄ 87) και αντίστοιχα για τις βαθμίδες των καθηγητών των Τ.Ε.Ι. εφαρμόζονταν, οι διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 1404/1983 (Α΄ 173), όπως οι διατάξεις αυτές ίσχυαν, κατά τη δημοσίευση του Ν. 4009/2011 (Α΄ 195). Μάλιστα τα προσόντα του εκπαιδευτικού προσωπικού των Τ.Ε.Ι επηρεάστηκαν ριζικά με την ένταξή τους στην ανώτατη εκπαίδευση με το ν.2916/2001 (Α΄114) και με συνεχείς τροποποιήσεις προσαρμοσμένες πάντα στην εξέλιξη των επιστημών έτειναν να είναι πλέον ίδια με αυτά που ίσχυαν για το εκπαιδευτικό προσωπικό των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων. Ουσιώδης διαφοροποίηση των απαιτούμενων προσόντων εμφανιζόταν μόνο στη βαθμίδα του Καθηγητή στις απαιτήσεις

που προβλέποντο στην περ.iii της παρ.5 του άρθρου 14 του ν.1268/1982 και συνδεόταν με τη δυνατότητα των Πανεπιστημίων, σε αντίθεση με τα Τ.Ε.Ι., να οργανώνουν διδακτορικές διατριβές. Η κατάργηση δε των Τ.Ε.Ι και η ενσωμάτωσή τους στην Πανεπιστημιακή εκπαίδευση, αρχής γενομένης με τα Τ.Ε.Ι Αθήνας και Πειραιά με την ίδρυση του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (άρθρο 1 του ν.4521/2018), επέβαλε την επικαιροποίηση και ομογενοποίηση των προσόντων εκλογής και εξέλιξης των μελών Δ.Ε.Π των Α.Ε.Ι για τις βαθμίδες του Επίκουρου Καθηγητή, Αναπληρωτή Καθηγητή και Καθηγητή α΄ βαθμίδας.

13. Ο εκάστοτε νομοθετικός καθορισμός των ελάχιστων προσόντων που απαιτούνται για την επιλογή στις βαθμίδες των μελών Δ.Ε.Π., είναι προσαρμοσμένος στις συνεχώς αυξανόμενες επιστημονικές εξελίξεις, που επιβάλλουν, για την παρακολούθησή της, την παροχή υψηλού επιπέδου πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και γνώσης και κατά κανόνα λειτουργεί με αυξητικές τάσεις, διέπεται δε από αυστηρότητα και τυπικότητα και δεν επιτρέπει διασταλτική ερμηνεία τους. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η διαφάνεια, αντικειμενικότητα και αξιοκρατία που απαιτείται στην εκλογή των ακαδημαϊκών δασκάλων και η επιλογή μέσα από ανοικτές διαδικασίες προσώπων με υψηλά προσόντα.

14. Με την ισχύουσα διάταξη του άρθρου 19 του ν.4009/2011 ορίζεται ότι, μεταξύ των προσόντων για την εκλογή ή εξέλιξη στη βαθμίδα του Καθηγητή, απαιτείται εκτός των άλλων και διδακτική εμπειρία μεταπτυχιακών σπουδών, η οποία συνίσταται στην επί τριετία διδασκαλία σε μεταπτυχιακά προγράμματα ΑΕΙ της χώρας ή της αλλοδαπής. Εναλλακτικά το ως άνω έργο δύναται να αντικατασταθεί από την επίβλεψη, με την ιδιότητα του επιβλέποντος, μίας τουλάχιστον διδακτορικής διατριβής, που έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς από την έναρξη μέχρι την περαίωσή της ή από τη συμμετοχή σε τριμελείς συμβουλευτικές επιτροπές δύο τουλάχιστον διδακτορικών διατριβών, που έχουν ολοκληρωθεί επιτυχώς από την έναρξη μέχρι την περαίωσή τους, ή με διευθυντικό έργο που έχει παρασχεθεί εκτός της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, είτε με την ιδιότητα επί τριετία Διευθυντού αναγνωρισμένου Ερευνητικού Εργαστηρίου είτε με τη θήτευση επί τριετία σε διευθυντική θέση Διεθνών ή Ευρωπαϊκών Οργανισμών. Με την ισχύουσα ρύθμιση επαναλαμβάνεται η όμοια προϊσχύουσα ρύθμιση του άρθρου 14

παρ.5 του ν.1268/1982, όπως είχε αντικατασταθεί από το άρθρο 2 του ν.3282/2004. Σύμφωνα δε με την αιτιολογική έκθεση της τελευταίας αυτής διάταξης «...με την προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 2 αντικαθίσταται η παρ.5 του άρθρου 14 του ν.1268/1982 και τίθενται, ως εναλλακτικά προσόντα για την εκλογή ή εξέλιξη στη βαθμίδα του καθηγητή Πανεπιστημίου, εφόσον ο υποψήφιος δεν έχει το μέχρι σήμερα απαιτούμενο προσόν της τριετούς διδασκαλίας σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα Πανεπιστημίων της χώρας ή της αλλοδαπής, ή επίβλεψη με την ιδιότητα του επιβλέποντα καθηγητή δύο (2) τουλάχιστον διδακτορικών διατριβών που έχουν ολοκληρωθεί, από την έναρξη μέχρι την περαίωσή τους ή η επί τριετία διεύθυνση αναγνωρισμένων Ερευνητικών Κέντρων, ή τριετής θητεία σε διευθυντική θέση Ευρωπαϊκών Θεσμών ή Διεθνών Οργανισμών, προκειμένου δε περί των Ιατρικών Σχολών, ή διεύθυνση επί πενταετία κλινικών του Ε.Σ.Υ ή πανεπιστημιακών κλινικών. Και τούτο γιατί για διάφορους λόγους μη οφειλόμενους πάντα σε υπαιτιότητα των ως άνω υποψηφίων δεν είναι εφικτή η επί τριετία διδασκαλία σε μεταπτυχιακό πρόγραμμα Πανεπιστημίων.».

15. Με την ως άνω ισχύουσα ρύθμιση του άρθρου 19 παρ.1 περ.β' υποπερ. γγ' του ν.4009/2011 (Α'195), όπως και με την προηγούμενη ρύθμιση, θέτονται σωρευτικά ως τυπικά προσόντα τα διαγραφόμενα στις περιπτώσεις (i), (ii) και (iii), ανά ένα τουλάχιστον από κάθε περίπτωση. Μεταξύ δε αυτών των προσόντων είναι και «η διδακτική εμπειρία μεταπτυχιακών σπουδών», όπως ειδικότερα αυτή αναλύεται, η οποία μπορεί να υποκατασταθεί μόνο εναλλακτικά από θητεία Δ/ντή Ερευνητικών Ινστιτούτων ή από κατοχή διευθυντικής θέσης σε Διεθνή ή Ευρωπαϊκό Οργανισμό (πρβλ ΣτΕ 1769/2007). Η θέσπιση αυτή εναλλακτικών προσόντων έναντι του βασικού προσόντος της «διδακτικής εμπειρίας μεταπτυχιακών σπουδών», έχει εξαιρετικό χαρακτήρα, όπως αυτό προκύπτει και από την εισηγητική έκθεση της προϊσχύουσας όμοιας ρύθμισης και λόγω αυτού η εφαρμογή της περιορίζεται στις ρητώς αναφερόμενες περιπτώσεις, αποκλεισμένης της διασταλτικής ερμηνείας της, ώστε στους κόλπους της ρύθμισης να συμπεριληφθούν και άλλες, έστω και παρεμφερείς, περιπτώσεις κατοχής διευθυντικών θέσεων (πρβλ ΣτΕ 917/2019, 2125/2011, 1701/2009). Κάτι τέτοιο εξάλλου θα παραβίαζε κατάφωρα την αντικειμενικότητα και διαφάνεια

που πρέπει να διέπει την εκλογή καθηγητών, όπως και κάθε εν γένει διαγωνιστική διαδικασία.

16. Η Ευρωπαϊκή ένωση, εκτός των προβλεπόμενων από το άρθρο 13 ΣΕΕ/Λ θεσμικών της οργάνων (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Συμβούλιο, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Δικαστήριο της Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Ελεγκτικό Συνέδριο) με τα οποία επιδιώκει την υλοποίηση των στόχων της, την εξυπηρέτηση των συμφερόντων της ίδιας, των πολιτών της και των κρατών μελών, καθώς και τη διασφάλιση συνοχής, αποτελεσματικότητας και συνέχειας των πολιτικών και των δράσεών της, έχει συσταθεί και πλήθος άλλων οργάνων και οργανισμών, τα οποία είτε καταγράφονται στις συνθήκες είτε δημιουργούνται βάσει του δευτερογενούς δικαίου. Οι οργανισμοί αυτοί (συνήθως αποκαλούμενοι και αποκεντρωμένοι οργανισμοί) απασχολούνται με ποικίλα θέματα, κυρίως όμως τα καθήκοντά τους αφορούν την υποστήριξη των θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Κατά κανόνα πρόκειται για ερευνητικούς φορείς οι οποίοι συλλέγουν στοιχεία, προωθούν τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, επιστημονικών οργανώσεων, Πανεπιστημίων κλπ., παρέχουν συμβουλές και συνδρομή στα θεσμικά όργανα ως ανεξάρτητες αρχές, παρακολουθούν τις εξελίξεις του τομέα τους, εκτιμούν τους ενδεχόμενους κινδύνους, ενθαρρύνουν τη συνεργασία με τρίτες χώρες ή άλλους διεθνείς οργανισμούς κλπ., Συχνά οι τομείς των ενδιαφερόντων τους συνδέονται με πολύπλοκα τεχνικά ζητήματα ή σύγχρονες τεχνολογίες. Πολλοί από τους Οργανισμούς αυτούς, αλλά όχι όλοι, είναι αυτοτελείς νομικές οντότητες, εφοδιασμένες με ξεχωριστή νομική προσωπικότητα, δικά τους όργανα, ξεχωριστούς προϋπολογισμούς κλπ., ενώ οι έδρες τους βρίσκονται με χαρακτηριστικό τρόπο εγκατεσπαρμένες σε ολόκληρη την ένωση. (Ε.Σααχπεκίδου, Ευρωπαϊκό Δίκαιο, 2^η έκδοση, 2013 σ.429-431). Το γεγονός ότι τα τέως Τ.Ε.Ι αποτελούσαν θεσμικά ανώτερα και στη συνέχεια ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ανεξαρτήτως του εάν για την επίτευξη της βασικής αποστολής τους, που ήταν κατεξοχήν η προαγωγή της γνώσης και της εκπαίδευσης, συνεργάζονταν μεταξύ τους ή με άλλα εκπαιδευτικά ή τεχνολογικά ιδρύματα ή φορείς ή υπηρεσίες του εσωτερικού ή του εξωτερικού, δεν αρκεί για να τους προσδώσει τον χαρακτήρα του Ευρωπαϊκού θεσμού ή Οργανισμού, των οποίων την σύσταση προβλέπουν

είτε ο συνθήκες είτε το δευτερογενές δίκαιο της Ένωσης και οι οποίοι, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα έχουν διάφορο σκοπό και αποστολή.

17. Περαιτέρω ο νομοθέτης με το ν.4310/2014 (Α΄258) για την αποτελεσματική οργάνωση του τριγώνου της γνώσης (εκπαίδευση, έρευνα, καινοτομία) στο πλαίσιο της χάραξης εθνικής πολιτικής έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας προέβλεψε την ύπαρξη ανεξάρτητων φορέων, διακριτών της ακαδημαϊκής κοινότητας, με στόχο τη μεθοδική και αποτελεσματική προώθηση της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας στη χώρα. Μεταξύ των φορέων αυτών συγκαταλέγονται και τα ερευνητικά κέντρα και οι μονάδες τους, τα ερευνητικά ινστιτούτα, των οποίων η λειτουργία αποβλέπει στη στοχευμένη προαγωγή της έρευνας και την αποτελεσματική αξιοποίηση των καινοτόμων ερευνητικών αποτελεσμάτων⁷. Το γεγονός ότι τα τέως Τ.Ε.Ι σύμφωνα με το σκοπό τους, συμμετείχαν μεταξύ άλλων και σε ερευνητικά προγράμματα πάνω σε θέματα εφαρμογής της τεχνολογίας (άρθρο 1 παρ.3 περ.ζ΄ του ν.1404/1983) και διεξήγαγαν "εφαρμοσμένη και τεχνολογική έρευνα" (άρθρο 1 παρ.2 περ.β, στ.ββ ν.2691/2001), δεν μεταβάλλει τη βασική μορφή και αποστολή τους, ως εκπαιδευτικών φορέων και δεν τα εξομοιώνει με τους λοιπούς εξειδικευμένους χώρους προαγωγής της έρευνας. Πρόκειται δηλαδή για δύο διαφορετικούς τομείς, που λειτουργούν παράλληλα, υπό διαφορετικό νομικό πλαίσιο ο καθένας και ο μεν πρώτος στοχεύει κυρίως στην εκπαίδευση με εργαλεία την έρευνα και τη διδασκαλία και ο άλλος στην κατεξοχήν ανάπτυξη της έρευνας, της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας.

18. Συνακόλουθα, η διαφορετικότητα των ήδη κατηγορημένων ως αυτοτελή νομικά πρόσωπα Τ.Ε.Ι., έναντι τόσο των Ερευνητικών Ινστιτούτων, όσο και των Ευρωπαϊκών Οργανισμών, αποκλείει εξ ορισμού την εξομοίωση της κατοχής διευθυντικών θέσεων στους κόλπους της ακαδημαϊκής κοινότητας

⁷ Στο άρθρο 13 παρ.4 του ν.4310 /2014 (Α΄258) «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία/Εκκλησία/Κολλέγια, ΑΕΙ κλπ.», όπως ισχύει, ορίζεται ότι: «Αποστολή των ερευνητικών κέντρων είναι η συμβολή στην ανάπτυξη της ΕΤΑΚ, η κατάρτιση και η αξιοποίηση ερευνητικού δυναμικού, η συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη και στην απασχόληση στο πλαίσιο της ΕΣΕ-ΤΑΚ και του σχεδίου δράσης για την υλοποίησή της. Η σύστασή τους απασκοπεί ιδίως στη διασφάλιση αποτελεσματικής αλληλεπίδρασης μεταξύ της εκπαίδευσης και της έρευνας, στην ανάπτυξη και ενίσχυση ερευνητικών δραστηριοτήτων και μεταξύ άλλων, διεπιστημονικού, διατμηματικού ή διαπανεπιστημιακού χαρακτήρα, περιφερειακής ή εθνικής εμβέλειας ή σε επιστημονικά πεδία και γεωγραφικές περιοχές που αποτελούν εθνικές στρατηγικές επιλογές και προτεραιότητες ή απαιτούν υποδομές μεγάλης κλίμακας».

των τέως Τ.Ε.Ι., με τις διευθυντικές θέσεις που απαιτεί ο νόμος, ως εναλλακτικό προσόν των υποψηφίων για την εκλογή ή εξέλιξη σε θέση Καθηγητή α' βαθμίδας.

Απάντηση

20. Κατ'ακολουθία των όσων προεκτέθηκαν, επί του τεθέντος ερωτήματος η απάντηση είναι ότι δεν μπορεί η κατοχή θέσης Προϊσταμένου Τμήματος του τέως Τ.Ε.Ι Λαμίας να αποτελέσει προσόν του υποψηφίου για την εκλογή σε θέση Καθηγητή α' βαθμίδας, ισοδύναμο με το προβλεπόμενο από τη διάταξη του άρθρου 19 παρ.1 περ. β' υποπερ.γγ' στοιχ.iii του ν.4009/2011 προσόν της τριετούς Δ/σης Ερευνητικού Εργαστηρίου ή της επί τριετία κατοχής διευθυντικής θέσης σε Ευρωπαϊκό Οργανισμό.

Η Γραμμαδοτούσα
Stavroula
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΜΠΑΝΑΚΟΥ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ ΝΣΚ

